

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

MEHMET YAHYA ŞAHİN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/14465)

Karar Tarihi: 20/12/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN
Üyeler : Hicabi DURSUN
Kadir ÖZKAYA
Rıdvan GÜLEÇ
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Raportör : Heysem KOCAÇINAR
Başvurucu : Mehmet Yahya ŞAHİN
Vekili : Av. Tamer YURT

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; mahkûmiyetle sonuçlanan yargılamada tanıkların tamamının dinlenmemesi, delillerin hatalı değerlendirilmesi, ilk derece mahkemesi kararı ile Yargıtay onama kararının yeterli gerekçe içermemesi ve müşteki tarafından temyiz aşamasında sunulan ek beyan dilekçesinin Yargıtay tarafından dikkate alınmaması nedenleriyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 29/8/2014 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

5. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:
6. İzmir ilinde emlakçılık yapmakta olan M.C.T. ve N.Ş. adlı şahıslar 27/3/2007 ve 30/3/2007 tarihli dilekçeler ile başvuruca şikâyetçi olmuştur. İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı tehdit suçu nedeniyle başlattığı soruşturma sonucunda 7/5/2007 tarihinde kamu adına kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiştir.
7. Müşteki C.T. abisi olan M.C.T.nin şikâyeti sonrasında başvuruca ve yanında bulunan Ö.A.nın lehlerine ifade vermesi amacıyla kendisini buldukları yere çağırdıkları ve buradan Aliğa'da bulunan bir yere götürerek zorla alıkoydukları iddiasıyla 24/7/2007 tarihinde şikâyette bulunmuştur. C.T.nin şikâyeti üzerine başvuruca hakkında daha önceden verilen takipsizlik kararı kaldırılmış ve her iki soruşturma birleştirilmiştir.
8. İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı yapmış olduğu soruşturma sonucunda kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçundan başvuruca hakkında iddianame düzenlenmiştir.

9. Söz konusu iddianamedeki anlatıma göre olaylar şu şekilde gelişmiştir: İzmir'de emlakçılık yapmakta olan M.C.T. satın almak istediği bir taşınmaz nedeniyle daha önceden tanıştığı başvurucudan yardım istemiştir. Başvurucu, biriktirdiği bir miktar paraya bankadan çekmiş olduğu krediyi de ekleyip borç olarak M.C.T.ye vermiştir. M.C.T. almış olduğu borcu ödeyememiş ve bunun karşılığında satın almış olduğu, üzerinde beş adet bağımsız bölüm bulunan taşınmazı teminat olarak başvurucuya devretmiştir. Asker kişi olan başvurucu hakkında üzerindeki taşınmazlar nedeniyle disiplin soruşturması başlatılması üzerine M.C.T.ye taşınmazları devir yetkisi içeren vekâletname vermiştir. M.C.T. almış olduğu bu vekâletname uyarınca taşınmazları kendi damadı C.T.E.ye devretmiştir. C.T.E. bir süre sonra taşınmazların üzerinde bulunmasından duyduğu rahatsızlık nedeniyle taşınmazları aynı zamanda C.T.E.nin kardeşi olan C.T.ye devretmiştir. M.C.T. 2006 yılı Eylül ayında başvurucudan 11.000 TL daha borç almış, C.T.de abisinin almış olduğu borca kefil olmuştur. Borcun ödenmemesi üzerine başvurucu yanında Ö.A. ve H.M.A. olduğu hâlde 2006 yılı Aralık ayında C.T.nin yanına giderek taşınmazları kendisine devretmesi hususunda tehdit etmiş, korkuya kapılan C.T. taşınmazları devretmesi için N.Ş.ye vekâlet vermiş ve N.Ş. de aldığı vekâlet ile taşınmazları Ö.A.ya devretmiştir. Ö.A.nın taşınmazları elden çıkarmaya başlamasından sonra M.C.T. başvurucu ve Ö.A.dan şikâyetçi olmuş, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığınca hakkında soruşturma başlatılan başvurucu bu şikâyet nedeniyle C.T.yi telefonla arayarak Alsancak'ta bir restoranta gelmesini sağlamış ve ardından Ö.A. ile birlikte zorla Aliağa'da bulunan bir yere götürerek alıkoymuştur.

10. İzmir 10. Asliye Ceza Mahkemesi yapmış olduğu yargılama sonucunda, 5/5/2011 tarihli karar ile müşteki beyanları, tanık beyanları, sanık savunmaları ve dosya kapsamındaki diğer delillere esas alarak isnat edilen eylemi sabit görerek başvurucunun kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçundan 3 yıl 4 ay hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar vermiştir.

11. Hüküm başvurucu müdafii tarafından 22/6/2011 tarihinde temyiz edilmiştir. Karar temyiz aşamasında iken müşteki C.T. 25/6/2014 havale tarihli dilekçe ile Alsancak'ta birlikte yemek yedikten sonra kendisinin özel işleri nedeniyle Aliağa'ya gittiklerini ve işini bitirememesi nedeniyle bir gün daha kaldıklarını, kendisine karşı tehdit, zor kullanma vb bir durum bulunmadığını belirtmiş ve şikâyetinden vazgeçmiştir.

12. Yargıtay 14. Ceza Dairesi 2/7/2104 tarihli kararıyla "delillerle iddia ve savunma, duruşma gözönünde tutularak tahlil ve takdir edilmiş, sübutu kabul olunan fiillerin unsurlarına uygun şekilde tavsif ve tatbikatı yapılmış bulunduğu, sanıklar müdafilerinin yerinde görülmeleyen temyiz itirazlarının reddiyle" hükmün onanmasına karar vermiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

13. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 217. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Hâkim, kararını ancak duruşmaya getirilmiş ve huzurunda tartışılmış delillere dayandırabilir. Bu deliller hâkimin vicdanî kanaatiyle serbestçe takdir edilir."

14. 23/5/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un "Temyiz ve karar düzeltme" kenar başlıklı 8. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

(1) Bölge adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar Ceza Muhakemesi Usulü Kanununun 322 nci maddesinin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralar.

hariç olmak üzere, 305 ilâ 326 ncı maddeleri uygulanır. (Ek cümle: 1/7/2016-6723/33 md.) Bu kararlara ilişkin dosyalar bölge adliye mahkemelerine gönderilemez. (Ek cümle: 6/12/2006-5560/29 md.) Yargıtay ceza daireleri ile Ceza Genel Kurulu kararlarındaki yazıma ilişkin maddi hataların düzeltilmesi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, ilgili ceza dairesi veya Ceza Genel Kuruluna başvurabilir. (2)“ Hâkim, kararını ancak duruşmaya getirilmiş ve huzurunda tartışılmış delillere dayandırabilir.”

15. Kararın kesinleştiği tarihte yürürlükte bulunan 4/4/1929 tarihli ve 1412 sayılı mülga Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 320. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“ Temyiz Mahkemesi, temyiz istida ve layihasında irat olunan hususlar ile temyiz talebi usule ait noksanlardan dolayı olmuş ise temyiz istidasında bu cihete dair beyan edilecek vakıalar hakkında tetkikler yapabileceği gibi hükme tesiri olacak derecede kanuna muhalefet edilmiş olduğunu görürse talepte mevcut olmasa dahi bu hususu tetkik eder.”

V. İNCELEME VE GEREKÇE

16. Mahkemenin 20/12/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Tanık Sorgulama ve Dinletme Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

17. Başvurucu, isnat edilen kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma eylemi nedeniyle bazı tanıklarının mahkemece dinlenmediğini, bu kişilerden özellikle M.D.nin soruşturma aşamasında dinlenmiş olması nedeniyle beyanının sonuca etki edecek nitelikte olduğunu belirterek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

18. Bireysel başvurunun ikincil niteliğinin bir sonucu olarak olağan kanun yollarında ve mahkemeler önünde ileri sürülmeyen iddialar ile bu mahkemelere sunulmayan bilgi ve belgeler bireysel başvuru konusu edilemez (*Bayram Gök*, B. No: 2012/946, 26/3/2013, § 20).

19. Başvurucu, tanıklarının dinlenmediği iddiasını temyiz aşamasında ileri sürmemiştir. Bu itibarla yargılama makamlarına iddia edilen hak ihlallerinin düzeltilmesi imkânı tanınmaksızın başvuruda bulunulduğu anlaşılmaktadır. Diğer bir ifadeyle bireysel başvuruya konu edilen şikâyetler, derece mahkemeleri önünde ileri sürülmeksizin ilk defa bireysel başvuru aşamasında dile getirilmiştir (*Metin Polat*, B. No: 2013/1145, 10/6/2015, § 25).

20. Açıklanan nedenlerle başvurunun bu kısmının *başvuru yollarının tüketilmemesi* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Gerekçeli Karar Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

21. Başvurucu; derece mahkemesi kararlarının gerekçesiz olduğunu, bu sebeple gerekçeli karar hakkının da ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

22. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 47. maddesinin (3), 48. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları uyarınca bireysel başvuruda kamu gücünün neden olduğu iddia edilen ihlale dair olayların tarih sırasına göre özeti yapılmalı; bireysel başvuru kapsamındaki hakların ne şekilde ihlal edildiği ve buna ilişkin gerekçeler ve deliller açıklanmalıdır (*Veli Özdemir*, B. No: 2013/276, 9/1/2014, §§ 19, 20).

23. Somut olayda başvuru, ihlal iddialarını soyut ve genel ifadelerle ileri sürmüş; kararın sonucunu etkileyebilecek nitelikteki hangi esaslı iddiasının gerekçelerde ayrı ve açık olarak yanıtlanmadığını veya gerekçeli karar hakkının ne şekilde ihlal edildiğine ilişkin gerekçeleri açıklama yönündeki yükümlülüğünü yerine getirmemiştir. Dolayısıyla başvuru tarafından ileri sürülen iddiaların temellendirilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

24. Açıklanan nedenlerle başvurunun bu kısmının *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

C. Yargılamanın Sonucunun Adil Olmadığına İlişkin İddia

25. Başvurucu, lehe olan beyanlar dikkate alınmadığı gibi beyanlar arasındaki çelişki giderilmeden delillerin takdirinde hataya düşülerek mahkûmiyet kararı verildiğini, yargılaması süren başka bir dosyadan aleyhine bir çıkarımda bulunulduğunu iddia etmiştir. Başvurucu ayrıca ilk derece mahkemesi tarafından verilen karar temyiz aşamasında iken müşteki C.T. tarafından dosyaya sunulan ek beyan dilekçesinin Yargıtayca dikkate alınmadığını belirterek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

26. Anayasa'nın 148. maddesinin dördüncü fıkrasında, kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlara ilişkin şikâyetlerin bireysel başvuruda incelenemeyeceği belirtilmiştir. Bu kapsamda ilke olarak mahkemeler önünde dava konusu yapılmış maddi olay ve olguların kanıtlanması, delillerin değerlendirilmesi, hukuk kurallarının yorumlanması ve uygulanması ile uyumsuzlukla ilgili varılan sonucun adil olup olmaması bireysel başvuru konusu olamaz. Ancak bireysel başvuru kapsamındaki hak ve özgürlüklere müdahale teşkil eden, bariz takdir hatası veya açık bir keyfilik içeren yorum, uygulama ve sonuçlar Anayasa Mahkemesinin denetim yetkisi kapsamındadır (*Ahmet Sağlam*, B. No: 2013/3351, 18/9/2013, § 42).

27. Somut olayda kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçundan başvuru ile birlikte yargılanan Ö.A.ya ilişkin olarak gerekçeli kararda geçen "*sanık Mehmet Yahya Şahinin M.C.T ve C.T.yi paranın ödenmesi için sık sık arayıp sonuç alamayacağını anlayınca halen suç işlemek amacıyla örgüt kurmak suçundan örgüt lideri olarak İzmir Özel yetkili 10. Ağır Ceza Mahkemesinin 2009/216 esas sayılı dava dosyasında yargılanan sanık Ö.A. vasıtasıyla tahsil etmek istediği*" şeklinde bir ibare bulunuyorsa da başvuru konusunun bu yargılamada taraf sıfatı bulunmadığı gibi somut başvuruya konu yargılama sonunda Ö.A. hakkında beraat kararı verilmiştir. Dolayısıyla Ö.A.nın başka mahkemede devam eden yargılamasının somut başvuruya konu yargılamaya ilişkin herhangi bir etkisi olduğu söylenemez.

28. Öte yandan temyiz incelemesi aşamasında müşteki C.T. tarafından 25/6/2014 tarihli şikâyetten vazgeçme ve isnat edilen eylemlerin gerçekleşmediği yönünde beyanlar içeren bir dilekçe ibraz edildiği görülmüştür. Söz konusu dilekçenin Yargıtay incelemesinden önce dosya içine alındığı ve temyiz incelemesi sırasında dosyasında mevcut olduğu saptanmıştır.

29. Bu itibarla başvuru tarafından ileri sürülen iddialar, mahkemelerce delillerin değerlendirilmesi ve hukuk kurallarının yorumlanmasına ilişkin olup mahkeme kararlarında bariz takdir hatası veya açık bir keyfilik oluşturan bir hususun da bulunmadığı dikkate alındığında ihlal iddialarının kanun yolu şikâyeti niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.

30. Açıklanan nedenlerle başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Tanık sorgulama ve dinletme hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *başvuru yollarının tüketilmemesi* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği ve yargılamanın sonucunun adil olmadığına ilişkin iddiaların *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

Başvuru Numarası : 2014/14465

Karar Tarihi : 20/12/2017

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 20/12/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Burhan ÜSTÜN

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ